

■ ■ ■ XXIV OLIMPIADA WIEDZY EKONOMICZNEJ ■ ■ ■

Rok szkolny 2010/2011 Zawody III stopnia (centralne) Zestaw z prawidłowymi odpowiedziami

I. Pytanie opisowe o charakterze ogólnym. (0–25 pkt)

Przedstaw społeczne i ekonomiczne uzasadnienie redystrybucji dochodów ludności.

Przykładowy schemat odpowiedzi:

1. Przyczyny nierówności ekonomicznych gospodarstw domowych
2. Miary nierówności
3. Wzorce redystrybucji dochodów – liberalizm *versus* egalitaryzm
4. Problem ubóstwa i wykluczenia społecznego
5. Wpływ redystrybucji na efektywność gospodarowania
6. Narzędzia redystrybucji dochodu – podatki i transfery
7. Ocena redystrybucji dochodów ludności w Polsce

II. Zadanie analityczne. (0–15 pkt)

Fundusz *venture capital*, posiadający wolne środki do zainwestowania, rozważa ich zaangażowanie w projekty z sektora nowych technologii.

Wnioski o wsparcie finansowe składa dwóch początkujących przedsiębiorców, którzy chcą – w zamian za udział w zyskach – zgromadzić kapitał na uruchomienie działalności gospodarczej.

Projekt przedsiębiorcy A wymaga zainwestowania jednorazowo przez fundusz *venture capital* 200 tys. zł, a projekt przedsiębiorcy B 350 tys. zł. Oczekiwane przepływy pieniężne (w tys. zł) dla funduszu przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Rok 1	Rok 2	Rok 3
Projekt A	100	250	450
Projekt B	360	350	340

1. Czy fundusz *venture capital* powinien zainwestować w te projekty, jeżeli uzależnia swoje wsparcie od pozytywnej oceny opłacalności przedsięwzięć inwestycyjnych w okresie trzyletnim? Dokonaj stosownych obliczeń i uzasadnij swoją odpowiedź, zakładając, że roczna stopa dyskontowa wynosi 10%, przepływy pieniężne będą otrzymywane na koniec każdego okresu, ryzyko każdego projektu jest identyczne oraz pomijając – dla uproszczenia – kwestie opodatkowania. (5 pkt)

$$NPV_A = -200 + \frac{100}{(1+0,1)} + \frac{250}{(1+0,1)^2} + \frac{450}{(1+0,1)^3} = 435,61 \text{ tys. zł}$$

$$NPV_B = -350 + \frac{360}{(1+0,1)} + \frac{350}{(1+0,1)^2} + \frac{340}{(1+0,1)^3} = 521,98 \text{ tys. zł}$$

Zaktualizowana wartość netto (*NPV*) obu projektów jest dodatnia, co potwierdza ich opłacalność w trzyletnim okresie. Uzasadnia to zaangażowanie przez fundusz *venture capital* w oba projekty.

Przed podjęciem ostatecznej decyzji w sprawie finansowania fundusz *venture capital* zawsze dokonuje przeglądu innych zgłoszonych projektów. Ich syntetyczną charakterystykę (przy założeniach jak w pkt 1) zawiera poniższa tabela (dane w tys. zł):

Wyszczególnienie	Projekt C	Projekt D	Projekt E	Projekt F	Projekt G	Projekt H
Nakłady początkowe	200	300	200	150	350	600
Wartość zaktualizowana netto	220	900	450	400	650	750

2. Po dokładnym przeanalizowaniu zgłoszonych projektów okazało się, że zaangażowanie funduszu *venture capital* w projekt A wyklucza – ze względu na konflikt interesów – finansowanie projektu E, a wsparcie projektu B uniemożliwia zainwestowanie w projekt G. Które spośród wyżej wymienionych projektów mogą zatem liczyć na wsparcie funduszu? Odpowiedź krótko uzasadnij. (5 pkt)

Zaktualizowana wartość netto projektu A jest niższa od zaktualizowanej wartości netto projektu E, tak więc w tej sytuacji fundusz *venture capital* powinien zaangażować się w projekt E. Analogicznie, analizując projekty B i G można zarekomendować finansowanie projektu G.

3. Fundusz *venture capital* podejmuje decyzję, że na dofinansowanie projektów z sektora nowych technologii zamierza przeznaczyć 1 mln zł. Które z nich wesprze fundusz i dlaczego (uwzględnij ustalenia z pkt 2)? Czy fundusz wykorzysta całą pulę środków zarezerwowanych na ten cel? (5 pkt)

Fundusz *venture capital* powinien uszeregować projekty zgodnie z kryterium maksymalizacji wskaźnika *NPV* na jednostkę nakładu początkowego. Poniższa tabela zawiera stosowne wyliczenia:

Wyszczególnienie	Projekt C	Projekt D	Projekt E	Projekt F	Projekt G	Projekt H
<i>NPV</i> / nakłady początkowe	1,10	3,00	2,25	2,67	1,86	1,25

Fundusz *venture capital* powinien wesprzeć w pierwszej kolejności te projekty, które charakteryzują się największą wartością wskaźnika *NPV* na jednostkę nakładu początkowego. Zgodnie z tym kryterium do finansowania zakwalifikowane zostaną kolejno projekty D, F, E i G. Łączna wartość nakładów, które musi ponieść fundusz *venture capital* na sfinansowanie wyżej wymienionych projektów wynosi 1 mln zł (nakłady początkowe w tys. zł: 300 + 150 + 200 + 350 = 1000). Zostanie zatem wykorzystana cała pula środków. Zaangażowanie w projekty A i B nie jest na tym etapie rozpatrywane, ponieważ zostały one odrzucone jako mniej atrakcyjne w pkt 2.

III. Pytania testowe – w każdym pytaniu zaznacz [X] przy prawidłowych odpowiedziach. Za każdą pełną prawidłową odpowiedź na pytanie testowe otrzymujesz 2 pkt. Każda zmiana odpowiedzi w pytaniach testowych traktowana jest jako odpowiedź błędna. Odpowiedzi zaznaczone ołówkiem nie są punktowane. (0–60 pkt)

1. Liniowa krzywa możliwości produkcyjnych:

- dowodzi, że mamy do czynienia z rzadkością zasobów
- przedstawia różne kombinacje nakładów czynników wytwórczych, które mogą być zastosowane do produkcji określonej ilości dóbr i usług
- dowodzi, że mamy do czynienia z malejącym kosztem alternatywnym
- charakteryzuje się stałą krańcową stopą transformacji

2. Efekt substytucyjny jest to:

- zmiana rozmiarów zakupów danego dobra lub usługi jako rezultat spadku dochodu realnego gospodarstwa domowego
- skutek zmiany pieniężnego dochodu gospodarstwa domowego przy niezmiennych cenach dóbr i usług
- zmiana rozmiarów zakupów jako rezultat zmiany relacji cen przy niezmiennym dochodzie realnym osiąganym przez gospodarstwo domowe
- zmiana rozmiarów zakupów dóbr i usług jako rezultat wzrostu dochodu realnego gospodarstwa domowego

3. Jeżeli przedsiębiorstwo minimalizuje koszty przy danym poziomie produkcji, produkt krańcowy kapitału wynosi 10 jednostek i jest dwa razy większy od produktu krańcowego pracy, a cena jednostki pracy wynosi 20 jednostek pieniężnych – to wynika stąd, że cena jednostki kapitału musi wynosić:

- 5 jednostek pieniężnych
- 10 jednostek pieniężnych
- 20 jednostek pieniężnych
- 40 jednostek pieniężnych

4. Długookresowa krzywa kosztów przeciętnych:

- stanowi obwiednię krótkookresowych krzywych kosztów przeciętnych dla poszczególnych poziomów produkcji
- przedstawia minimalny koszt wytwarzania różnych wielkości produkcji w warunkach pełnej zmienności czynników wytwórczych
- obrazuje przeciętne koszty produkcji na poziomie niższym od występujących w krótkim okresie z uwagi na brak kosztów alternatywnych
- zawsze jest funkcją malejącą

5. Założenie *ceteris paribus* dla prawa popytu oznacza, że:

- tylko jedna determinanta popytu ulega zmianie, pozostałe zaś nie zmieniają się
- determinanty popytu mogą się zmieniać, ale inne czynniki pozostają niezienne
- nic nie ulega zmianie
- żadna z determinant popytu nie ulega zmianie

6. Krzywa podaży monopolu:

- to krzywa kosztu krańcowego powyżej przeciętnych kosztów zmiennych
- to krzywa kosztu krańcowego powyżej minimum przeciętnych kosztów całkowitych
- jest opadająca, bo zwiększenie ilości sprzedanego dobra wymaga obniżenia jego ceny
- nie istnieje

7. Działania podmiotów gospodarczych zmierzające do monopolizacji rynku określonego czynnika wytwórczego celem uzyskania możliwości kształtowania opłaty za jego produkcyjne udostępnienie to:

- pogoń za rentą
- dyskryminacja cenowa
- przewaga komparatywna
- pusta strata

8. Jeśli krańcowy przychód z pracy przewyższa płacę, to przedsiębiorstwo działające w warunkach doskonałej konkurencji i dążące do maksymalizacji zysku powinno:

- zwiększyć płacę
- zwiększyć zatrudnienie
- zmniejszyć zatrudnienie
- pozostawić płacę i zatrudnienie na dotychczasowym poziomie

9. Zgodnie z hipotezą dochodu permanentnego Friedmana można spodziewać się, że nieoczekiwany wzrost dochodu będzie prowadził do:

- wzrostu konsumpcji
- wzrostu oszczędności
- wzrostu poziomu dochodu permanentnego
- zmiany aspiracji konsumpcyjnych

10. Krzywa Lorenza wykorzystywana jest do analizy:

- wpływu nieoczekiwanych zmian cen na wielkość zagregowanej podaży
- wpływu stopy opodatkowania na deficyt sektora budżetowego
- nierówności dochodowych gospodarstw domowych
- koncentracji i siły monopolowej przedsiębiorstw w branży

11. Zgodnie z teorią płac efektywnościowych:

- przedsiębiorstwa wypłacają wynagrodzenia przewyższające płacę równowagi, aby zmniejszyć rotację kadr
- przedsiębiorstwa działają efektywnie, jeśli minimalizują wielkość kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników
- zasadne jest wypłacanie wyższych wynagrodzeń pracownikom, jeśli nadzór nad nimi jest kosztowny i niedoskonały
- w sytuacji nadwyżki podaży potencjalnych pracowników, zaoferowanie przez przedsiębiorstwo wyższego wynagrodzenia pozwala przyciągnąć lepszych kandydatów

12. Luka deflacyjna występuje wtedy, gdy:

- popyt globalny przewyższa podaż globalną
- realna stawka płac jest większa od krańcowego produktu pracy
- popyt na pieniądź jest wyższy od podaży pieniądza
- suma wydatków globalnych jest mniejsza od wartości wytworzonej produkcji zapewniającej pełne zatrudnienie

13. Jeśli dochód (Y) opodatkowany jest podatkiem liniowym (t), to zmiana stopy opodatkowania o Δt spowoduje zmianę przychodów z podatków (ΔT) o:

- $Y\Delta t - t\Delta Y$
- $Y\Delta t + t\Delta Y + \Delta t\Delta Y$
- $(Y - \Delta T)\Delta t$
- $Y\Delta t$

14. Który z poniższych mechanizmów transmisji stanowi wyjaśnienie teorii deficytów bliźniaczych?

- wzrost popytu finalnego i wzrost importu
- wzrost produkcji globalnej i wzrost deficytu budżetowego
- wzrost stopy procentowej i napływ kapitału spekulacyjnego
- konieczność zaciągania pożyczek zagranicznych na sfinansowanie deficytu budżetowego

15. Wzrost eksportu powoduje:

- zwiększenie salda bilansu obrotów bieżących
- zmniejszenie salda bilansu obrotów bieżących
- zwiększenie salda bilansu obrotów kapitałowych
- zmniejszenie salda bilansu obrotów kapitałowych

16. W Krajowym Rejestrze Sądowym dokonuje się rejestracji:

- spółek cywilnych
- spółek jawnych
- spółek partnerskich
- spółek komandytowych

17. Cienka kapitalizacja to przykład:

- zmniejszenia obciążeń podatkowych w grupach kapitałowych
- oszustw polegających na tworzeniu firm-wydmuszek
- celowego zawyżania wartości księgowej przedsiębiorstwa przez wprowadzanie do bilansu pozycji niematerialnych i prawnych o znacznej wartości
- notowań spółki giełdowej, której wolumen obrotu akcjami jest niski z uwagi na brak dostatecznie rozproszonego akcjonariatu

18. Kapitał obrotowy netto to różnica pomiędzy:

- aktywami obrotowymi i zapasami
- kapitałem stałym i aktywami trwałymi
- zobowiązaniami długoterminowymi a należnościami krótkoterminowymi
- aktywami obrotowymi i zobowiązaniami bieżącymi

19. Do elementów techniki podatkowej zalicza się:

- przedmiot podatku
- ulgi podatkowe
- skalę podatkową
- podmiot opodatkowania

20. Zadania aktuariusza w zakładzie ubezpieczeń to:

- ustalanie odpowiedzialności osób trzecich za szkodę
- określanie uposażonych z polisy na życie
- ustalanie wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
- wyliczanie marginesu wypłacalności

21. W przypadku ogłoszenia upadłości konsumenckiej:
- dłużnik może liczyć na całkowite umorzenie długów
 - dłużnikowi przez pięć lat nie wolno zaciągać nowych kredytów i pożyczek
 - następuje wyprzedaż całego majątku dłużnika oprócz jego lokalu mieszkalnego, w którym zamieszkuje
 - dłużnik nie może skutecznie ogłaszać upadłości częściej niż co 10 lat

22. Inwestor w określonym horyzoncie czasowym systematycznie kupował jednostki funduszu inwestycyjnego, których cena z okresu na okres spadała. Pewnego dnia inwestor zmuszony był wycofać część środków z tej inwestycji. W momencie podjęcia decyzji, wskutek nagłej hossy na rynku, cena jednostki rozrachunkowej wzrosła trzykrotnie i przekroczyła cenę zakupu w pierwszym okresie inwestycji. Wskaż, przy której metodzie rozliczenia tej transakcji inwestor zapłaciłby najniższą kwotę podatku od zysków kapitałowych:

- LIFO
- FIFO
- HIFO
- średnia ważona cena zakupu

23. W analizie technicznej identyfikowane są formacje:

- flagi i chorągiewki
- trójkąta
- trapezu równoramiennego
- klina

24. W strukturze zasobów pieniądza w Polsce depozyty przedsiębiorstw o pierwotnym terminie do dwóch lat (włącznie) ujmowane są w agregacie pieniężnym:

- M0
- M1
- M2
- M3

25. Rezerwy dewizowe posiadane przez bank centralny:

- umożliwiają realizację polityki kursowej
- są czynnikiem współtworzącym zaufanie do pozycji finansowej kraju
- są przechowywane wyłącznie w postaci depozytów walutowych i złota
- pozwalają na regulowanie zobowiązań zagranicznych budżetu państwa wynikających z zobowiązań międzynarodowych

26. Zamożny klient banku komercyjnego, który korzysta z usługi *concierge*, może:

- całodobowo kontaktować się z dyrektorem oddziału banku i negocjować z nim warunki lokowania oszczędności
- sprawdzić, w której aptece dostępny jest zażywany przez niego lek antyalergiczny
- przechowywać swoje kosztowności (np. sztabki złota) bezpośrednio w skarbcu centrali banku
- skorzystać z pomocy w organizacji przyjęcia z okazji rocznicy ślubu

27. Graficzne przedstawienie powiązań pomiędzy czynnikami działającymi na proces i skutkami, które one powodują, to wykres:

- Hijmansa
- Gantta
- Ishikawy
- Neymana

28. Podstawowe typy strategii konkurencji według modelu Portera to:

- strategia biernej akcji
- strategia przywództwa pod względem kosztów
- strategia odróżniania się
- strategia koncentracji na niszy rynkowej

29. Wzrost rozmiarów organizacji wiąże się z intensyfikacją takich cech strukturalnych, jak:

- liczba szczebli zarządzania
- koncyliacyjne formy rozstrzygania sporów
- standaryzacja działań
- sformalizowanie działań organizacyjnych

30. W teorii X i Y opracowanej przez McGregora zakłada się, że:

- motywowanie pracowników oparte jest na przymusie (teoria X)
- pracownicy są odpowiednio zmotywowani, kreatywni i odpowiedzialni (teoria Y)
- dobry menedżer musi wykorzystywać metodę „kija i marchewki” (zarówno teoria X, jak i teoria Y)
- dla prawidłowego kształtowania stosunków międzyludzkich w organizacji niezbędne jest stosowanie teorii X